

مرکز مجاز امام صادق (ع)

اصول الفقه (مقدمه واجب)

واجب نفسی و غیره

جلسه ۱۹۶

استاد نجار زاده

واجب نفسی و غیره

از آن جایی که اگر مقدمه واجب باشد، وجوبش غیره است؛ نیاز است تا واجب غیره تعریف شود و چون در مقابل آن، واجب نفسی است، این اصطلاح نیز نیاز به تعریف دارد.
واجب نفسی: آن است که به خاطر خودش واجب شده نه به منظور واجب دیگر.
واجب غیره: آن است که بخاطر واجب دیگری واجب شده باشد.

اشکال:

اینکه گفتیم «ما وجب لنفسه»، ابتداء این طور توهم می شود که معنای عبارت آن است که در واجب نفسی، علت وجوب، نفس واجب می باشد؛ چه آنکه مقتضای قرار دادن این تعریف در مقابل تعریف واجب غیره همین است؛ زیرا از تعریف واجب غیره این طور به دست می آید که علت وجوب واجب، غیر آن می باشد و بدون شك، غیر ممکن است که شیء، علت خودش باشد؛ بنابراین، معنای مستفاد از تعریف واجب نفسی را نمی توان پذیرفت.

جواب:

الف: جواب نقضی:

تعبیر و تعریفی که برای واجب نفسی نمودیم صحیح است و آن نظیر تعبیر فلاسفه از حق تعالی است که می فرمایند: خداوند متعال «واجب الوجود لذاته» است.
یعنی ذات او را بحسب ظاهر تعریف، علت برای خودش قرار داده اند و اگر این تعبیر مورد اشکال و ایراد است تعریف واجب نفسی نیز صحیح نیست و چون تعریف واجب الوجود بدون محذور و اشکال بوده لاجرم تعبیر در واجب نفسی نیز نباید اشکالی داشته باشد.

مرکز مجاز امام صادق (علیه السلام)

ب: جواب حلی

اما بی اشکال بودن تعبیر در واجب الوجود به خاطر آن است که غرض علماء از این تعبیر آن است که وجود حق از غیر، نبوده و مانند ممکنات در وجود مستند به غیر نمی باشد؛ نه آن که منظور ایشان این است که آن جناب معلول ذات خویش می باشد؛ در بحث ما نیز معنای « ما وجب لنفسه » آن است که وجوبش از غیر استفاده نشده و در مقابل واجب گیری که وجوبش به خاطر غیر است این قسم از واجب وجوبش به خاطر غیر نیست.

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv

ImamSadiq.tv